

Nowa Biblioteka
nr 2 (17), 2015

Martyna Darowska

Biblioteka Główna
Politechnika Śląska w Gliwicach
e-mail: Martyna.Darowska@polsl.pl

Arkadiusz Troszka

Biblioteka Główna
Politechnika Śląska w Gliwicach
e-mail: Arkadiusz.Troszka@polsl.pl

**BIBLIOTEKI UCZELNI TECHNICZNYCH ZA GRANICĄ
(NA PRZYKŁADZIE BIBLIOTEK EIDGENÖSSISCHE TECHNISCHE
HOCHSCHULE ZÜRICH ORAZ TECHNISCHE UNIVERSITÄT BERLIN)**

ABSTRAKT:

Przedstawiono działalność bibliotek dwu zagranicznych uczelni technicznych: Eidgenössische Technische Hochschule w Zurychu oraz Technische Universität w Berlinie. Podstawę charakterystyki tych dwu bibliotek stanowiły szkoleniowe wyjazdy zagraniczne pracowników Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej, zrealizowane w ramach programu Erasmus.

SŁOWA KLUCZOWE:

Biblioteki niemieckie. Biblioteki szwajcarskie. Biblioteki uczelni technicznych. Biblioteki zagraniczne. Eidgenössische Technische Hochschule Zürich (ETH Zürich). Erasmus. Technische Universität Berlin (TU Berlin). Wyjazdy zagraniczne. Wyszukiwarka Primo

Wstęp

Od czasu przystąpienia w 2004 r. państwa polskiego do grupy krajów członkowskich Unii Europejskiej (UE), w środowisku akademickim i naukowym pojawiły się nowe szanse i możliwości dla studentów i pracowników uczelni. Pomimo, iż unijny program wymiany studentów Erasmus działa od 1987 r., a Polska uczestniczy w nim od 1998 r. [1], dopiero od momentu wejścia Polski do UE można było zaobserwować znaczny wzrost zainteresowania programem wymiany akademickiej – zarówno wśród studentów i pracowników wyjeżdżających na stypendia i szkolenia zagraniczne, jak i studentów i pracowników przyjeżdżających studiować i prowadzić zajęcia w polskich uczelniach [8]. W 2007 r. program Erasmus stał się częścią projektu Lifelong Learning Programme (LLP – Uczenie się przez całe życie), obejmującego działania UE w zakresie edukacji i doskonalenia zawodowego [1]. Program LLP, realizowany do 2013 r., umożliwiał wszystkim pracownikom uczelni, w tym pracownikom administracyjnym (tzw. nieakademickim, czyli m.in. osobom zatrudnionym w bibliotekach) uczestnictwo w stypendialnych szkoleniach zagranicznych, które odbywały się w ramach wyjazdów Staff Training Mobility (STT).

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 66/12/13 Rektora Politechniki Śląskiej [15] pracownicy mogli korzystać z wyjazdów szkoleniowych w ramach STT tylko raz w danym roku akademickim, a pierwszeństwo w procedurach kwalifikacyjnych miały osoby dotychczas nieuczestniczące w programie. Pracownicy Biblioteki Głównej Politechniki Śląskiej (BGPŚ) chętnie korzystali z możliwości udziału w szkoleniach zagranicznych¹. Warunkiem realizacji wyjazdów była zgoda i przychylność instytucji przyjmujących stypendystów (a także, jako kryterium formalne, posiadanie przez nie Karty Uczelni Erasmusa). Przy wyborze uczelni – i biblioteki – zwracano uwagę na to, by miała ona profil techniczny oraz zajmowała dobre miejsca w rankingach uniwersyteckich. Ponadto, ze względu na zakup i wdrożenie przez BGPŚ wyszukiwarki Primo firmy Ex Libris², starano się wybrać instytucję, w której przeprowadzone zostało podobne wdrożenie.

---

¹ W roku akademickim 2012/2013 w wyjazdach szkoleniowych STT wzięło udział sześciu, a w roku akademickim 2013/2014 – ośmiu pracowników BGPŚ. We wcześniejszych latach bibliotekarze również uczestniczyli w szkoleniach zagranicznych, jednak najczęściej z oferty programu Erasmus korzystała jedna lub dwie osoby (na rok).

² W BGPŚ zakupiono wyszukiwarkę Primo od firmy Aleph Polska w listopadzie 2011 r., a uruchomienie wersji testowej miało miejsce we wrześniu 2012 r.

W ostatnich dwu latach (rok akademicki 2012/2013 i 2013/2014) rozważano wyjazd do kilku instytucji spełniających, przynajmniej częściowo, powyższe wymagania. Wśród proponowanych bibliotek znalazły się m.in.: Bodleian Libraries – University of Oxford, University of Manchester Library, Universitätsbibliothek – Technische Universität Wien, Universitätsbibliothek Mannheim, a także KTH Royal Institute of Technology Library. Ostatecznie zdecydowano się na wyjazd do bibliotek dwu prestiżowych uczelni technicznych:

- ETH-Bibliothek – Eidgenössische Technische Hochschule Zürich (Biblioteka ETH) – szkolenie w terminie 13-17 maja 2013 r.;
- Universitätsbibliothek – Technische Universität Berlin (Biblioteka TUB) – szkolenie w terminie 8-15 września 2014 r.

Szkoleniowy wyjazd zagraniczny w ramach programu Erasmus do bibliotek jednych z najlepszych uczelni technicznych w Europie³ miał na celu doskonalenie umiejętności praktycznych oraz zdobycie kwalifikacji w zakresie kompleksowego wdrażania produktów firmy Ex Libris (tj. Primo, SFX, bX), przydatnych z punktu widzenia działań podejmowanych aktualnie przez bibliotekarzy w BGPŚ. Pobyt za granicą umożliwił zapoznanie się z organizacją pracy wizytowanych bibliotek oraz ich działalnością związaną ze świadczeniem usług bibliotecznych, informacyjnych, archiwalnych, jak i technicznych. Szkolenia składały się z cyklu warsztatów teoretyczno-praktycznych, dotyczących różnych aspektów tworzenia platformy wyszukiwawczej opartej na zasobach bibliotecznych i źródłach elektronicznych. Doświadczenia zdobyte w wizytowanych bibliotekach pozwoliły uczestnikom na przygotowanie rozwiązań problemów dotychczas napotykanych we własnej pracy bibliotecznej oraz opracowanie studium propozycji zmian i rozwiązań, które mogą znaleźć zastosowanie przy wdrożeniu wyszukiwarki Primo w BGPŚ.

---

³ W rankingach uczelni Webometrics [12] ETH zajmuje 28. miejsce w zestawieniu światowym, trzecie miejsce w rankingu europejskim i pierwsze miejsce w rankingu szwajcarskim, natomiast TUB zajmuje 212. miejsce w rankingu światowym, 80. (lub 73., w zależności od przyjętych kryteriów) miejsce w rankingu europejskim i 16. miejsce w rankingu niemieckim.

W rankingu uczelni Times Higher Education na rok akademicki 2014/2015 [9] ETH zajmuje 13. miejsce, a TUB mieści się w przedziale 226-250 (miejsce 227). W zestawieniu Times Higher Education obejmującym wyłącznie uczelnie techniczne [10] ETH plasuje się na 9. miejscu.

Porównanie Biblioteki ETH i Biblioteki TUB

Pomimo długiej historii działalności obu odwiedzonych uczelni⁴, okres intensywnego rozwoju towarzyszących im bibliotek rozpoczął się dopiero po zakończeniu II wojny światowej.

Biblioteka ETH mieści się w budynku głównym uczelni, który zlokalizowany jest w sąsiedztwie innej renomowanej biblioteki uczelnianej – Hauptbibliothek der Universität Zürich (Biblioteka UZH). Biblioteka TUB w 2004 r. przeniosła się do nowo wybudowanego obiektu nazwanego Volkswagen-Universitätsbibliothek, który dzieli z Universitätsbibliothek der Universität der Kunste Berlin (Biblioteka UdK).

Obydwie analizowane biblioteki swe sprawne funkcjonowanie zawdzięczają m.in. usystematyzowanej organizacji pracy, polegającej na szczegółowym podziale zadań i obowiązków. Strukturę organizacyjną Biblioteki ETH tworzy grupa ok. 200 pracowników, podzielona na trzy główne zespoły, które dzielą się na poszczególne sekcje i grupy zadaniowe. W Bibliotece TUB zatrudnionych jest ok. 130 pracowników, zorganizowanych w strukturze trzech głównych działów bibliotecznych i czterech działów administracyjno-organizacyjnych. W obu jednostkach grupę pracowników tworzą: bibliotekarze (np. pracownicy zaangażowani do obsługi czytelników i wypożyczalni, pracownicy działów opracowania czy serwisów informacyjnych), specjaliści dziedzinowi (np. osoby zatrudnione w działach gromadzenia i opracowania), informatycy (np. administratorzy sieci i serwerów, programiści, specjaliści ds. poszczególnych narzędzi i systemów) oraz technicy (dbający o infrastrukturę techniczno-informatyczną); do niektórych zadań angażowani są ponadto studenci i wolontariusze (np. obsługa magazynu czy pracownicy digitalizacji).

W celu osiągnięcia statusu jednostek oferujących wysoki standard usług, obie biblioteki, oprócz pełnienia standardowych funkcji i ról, współpracują z innymi ośrodkami i instytucjami na wielu polach i w wielu wymiarach. W ETH wszystkie jednostki organizacyjne ściśle ze sobą współdziałają – zarówno wydziały i jednostki dydaktyczne, jak i ogólno- i międzyuczelniane jednostki administracyjne. Szczególnie istotna jest kooperacja uczelni z Biblioteką ETH, polegająca m.in. na pełnym wsparciu finansowym, technicznym jak i informatycznym. Biblioteka TUB również otrzymuje podobne wsparcie z uczelni, jednak współpraca na poziomie pozostałych jednostek uczelnianych nie jest aż tak ścisła,

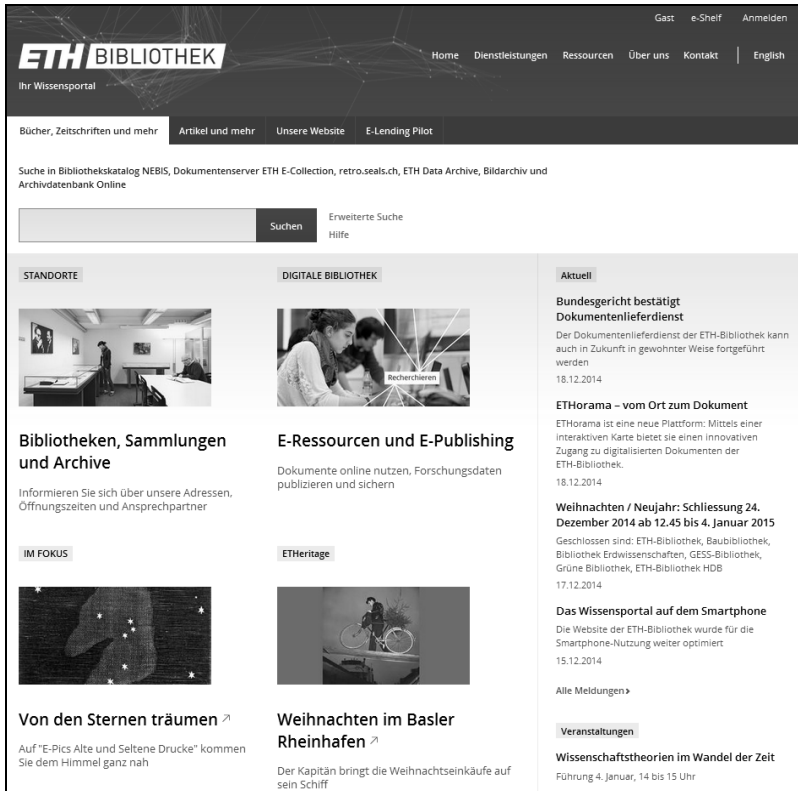
---

⁴ ETH swą działalność rozpoczęła w 1854 r. Historia utworzenia TUB związana jest z powstaniem w 1770 r. Königliche Bergakademie, która po kolejnych transformacjach (1799 r. – Königliche Bauakademie, 1879 r. – Technische Hochschule zu Berlin) przekształciła się w 1946 r. w TUB.

jak w przypadku ETH. Wynikiem traktowania Biblioteki TUB jako ośrodka autonomicznego i niezależnego może być jej przynależność do konsorcjum bibliotek berlińsko-brandenburskich KOBV (Kooperative Bibliotheksverbund Berlin-Brandenburg), zapewniającego swym członkom wsparcie metodyczne, m.in. z zakresu administracji serwerami systemów Aleph, SFX, MetaLib i Primo oraz z zakresu administracji serwera systemu OPUS. Biblioteka ETH pełni z kolei funkcję koordynatora sieci szwajcarskich bibliotek i ośrodków informacji naukowej NEBIS (Netzwerk von Bibliotheken und Informationsstellen in der Schweiz), tworzonego przez biblioteki i ośrodki informacji naukowej odpowiedzialne za prowadzenie centralnego katalogu bibliotecznego. Ponadto, w celu zwiększenia przepływu informacji i komunikacji naukowej, ETH-Bibliothek nawiązała ścisłą współpracę z Biblioteką Uniwersytecką w Zurychu (UZH) przy tworzeniu projektu Rechercheportal. Współpraca międzynarodowa Biblioteki ETH polega na aktywnym uczestnictwie w tworzeniu systemu DataCite oraz kooperacji z firmą Ex Libris poprzez przeprowadzanie testów, modyfikacji, a następnie wdrażanie nowych produktów/systemów (tj. Primo, Rosetta).

Prestż Biblioteki ETH wynika w dużej mierze ze świadczenia wysokiej jakości usług informacyjnych, co jest możliwe m.in. poprzez stosowanie innowacyjnych narzędzi i technologii ICT (ang. *information and communication technologies*) do kompleksowej obsługi procesów bibliotecznych. Swoje miejsce w czołówce bibliotek stosujących nowoczesne rozwiązania zawdzięcza m.in. dzięki wdrożeniu większości produktów z pakietu oferowanego przez firmę Ex Libris (tj. Aleph, Primo, SFX, MetaLib, bX, Rosetta). Ponadto, zatrudnieni w bibliotece specjaliści z branży ICT mają za zadanie wybrać i dopasować odpowiednie narzędzia i oprogramowanie, dostosowane do potrzeb zarówno użytkowników, jak i pracowników biblioteki. Oprócz stosowania gotowych rozwiązań informatycznych (programów i narzędzi), pracownicy-programiści nieraz samodzielnie podejmują się opracowania systemów informatycznych, które lepiej będą spełniać związane z nimi oczekiwania. Wynikiem samodzielnej pracy specjalistów zatrudnionych w Bibliotece TUB jest np. wizualizacja zawartości zasobów w wyszukiwarce Primo oraz wizualizacja lokalizacji egzemplarzy na półkach w otwartym dostępie. Oprócz komercyjnych rozwiązań, obie omawiane biblioteki stosują także darmowe narzędzia typu *open source*, które wprawdzie niekiedy nie w pełni spełniają stawiane im wymagania, jednak kupno licencji i wsparcia technicznego często przerasta budżety nawet kilku bibliotek łącznie. Przykładem otwartego oprogramowania jest system Shibboleth, wykorzystujący technologię pojedynczego logowania różnych użytkowników na podstawie weryfikacji ich tożsamości (ang. *single-sign-in*).

Rys. 1. Strona startowa portalu wiedzy biblioteki ETH – Eidgenössische Technische Hochschule w Zurychu (wraz z wyszukiwarką Primo)

Źródło: [4].

W obydwu omawianych bibliotekach wdrożona została wyszukiwarka zasobów bibliotecznych Primo – system typu *discovery & delivery service*, zakładający utworzenie tzw. portalu wiedzy jako punktu wyjścia do poszukiwań różnych materiałów źródłowych. Biblioteka ETH rozpoczęła implementację systemu w czerwcu 2009 r., natomiast Wissensportal (Rysunek 1) został uruchomiony w drugiej połowie 2010 r. [7]. Wdrożenie Primo w tej placówce uważane jest za wzorcowe i najbardziej kompleksowe, ponieważ prace nad nim nie ograniczyły się do samej instalacji systemu, ale w sposób całościowy zadbano o infrastrukturę sieciową, umożliwiającą m.in. pojedyncze logowanie autoryzowanych użytkowników do wszystkich serwisów i źródeł, oraz o funkcjonalność i estetykę interfejsu. Dodatkowo podjęto się dostosowania strony portalu do wymogów i standardów urządzeń mobilnych, tak by otrzymywane wyniki wyszukiwania i ich modyfikacje były w pełni widoczne na mniejszych ekranach.

Biblioteka TUB wdrożenie Primo rozpoczęła w 2010 r., a Wissensportal (Rysunek 2) został upubliczniony rok później. Większość prac administracyjnych była wykonywana przez konsorcjum KOBV, ale za wiele elementów interfejsu platformy Primo i dostępnych w niej funkcjonalności odpowiedzialni są bezpośrednio pracownicy Biblioteki TUB.

Rys. 2. Strona startowa portalu wiedzy biblioteki Technische Universität w Berlinie (wraz z wyszukiwarką Primo)

The screenshot shows the homepage of the Technische Universität Berlin Wissensportal Primo. At the top, there is a navigation bar with the TU Berlin logo and the text 'Technische Universität Berlin Wissensportal Primo'. Below this, there are search options: 'Neue Suche', 'Erweiterte Suche', 'Suchverlauf', 'Korb', 'Mein Konto', and 'Anmelden'. A search bar is present with a search button labeled 'Suche'. Below the search bar, there are dropdown menus for 'alle Medien', 'enthalten in', and 'alle Suchfelder'. The main content area is divided into several sections: 'TU-Bestand' with a donut chart showing 'ca. 2,3 Mio gedruckte und elektronische Medien (Bücher, Zeitschriften, E-Books, Architekturpläne und -entwürfe etc.)' and 'UdK-Bestand: ca. 0,5 Mio Medien (Bücher, Filme, Audio, Noten, Zeitschriften)'; 'Online-Publikationen: mehrere hundert Millionen Artikel, E-Books, Paper, die von diversen wissenschaftlichen Verlagen bereitgestellt werden'; 'Aktuelles' with a list of news items including 'Geänderte Öffnungszeiten vom 23.12.2014 - 03.01.2015' and 'Service-Einschränkungen vom 27.12.2014 - 29.12.2014'; 'Haben Sie Fragen?' with a QR code for 'Primo Mobile' and a 'FR@GEN SIE UNS!' logo. At the bottom, there is a footer with links for 'Bibliotheksinformationen', 'UB-Home', 'Abholzeiten', 'TU-Bibliothekenführer', 'Weitere Suchmöglichkeiten', and 'nach oben'.

Źródło: [14].

W zakres działalności podstawowej obydwu bibliotek od dłuższego czasu wpisana jest realizacja różnych projektów związanych z poszerzeniem dostępu do świadczonych usług i udostępnianych źródeł. Biblioteki są zaangażowane w działalność polegającą na tworzeniu i upublicznianiu dostępu do coraz to nowszych kolekcji cyfrowych – Biblioteka ETH na swoich platformach udostępniła kolekcje starych i rzadkich książek (*e-rara*), manuskryptów (*e-manuscripta*), czasopism (*retro.seals*) oraz obrazów i fotografii (*e-pics*), a Biblioteka TUB prowadzi bibliotekę cyfrową ze starymi monografiami i czasopismami oraz materiałami archiwalnymi dotyczącymi uczelni. Obie jednostki zaangażowane są w promocję polityki Open Access – prowadzone są repozytoria instytucjonalne (ETH E-Collection, Digitalen Repositorium der TUB) oraz krajowe platformy publikacji naukowych (e-lib: Elektronische Bibliothek

Schweiz). Ponadto Biblioteka ETH wdrożyła i zakończyła m.in. następujące projekty: długoterminowa archiwizacja, integracja katalogów trzech bibliotek zuryskich (ETH, UZH, Zentralbibliothek Zurich) oraz utworzenie szwajcarskiego ośrodka zarządzającego identyfikatorami DOI (ang. *digital object identifier*) dla wszystkich publikacji naukowych.

Podsumowanie

Odbyte szkolenia, oprócz umożliwienia zdobycia solidnej dawki wiedzy i umiejętności z zakresu zarządzania systemem Primo, pozwoliły w pełni zrozumieć styl, metody pracy oraz działalność wizytowanych bibliotek. O sukcesach Biblioteki ETH i Biblioteki TUB, widocznych m.in. w wysokiej frekwencji czytelników, decyduje ciężka praca całego zespołu.

Projekt LLP/Erasmus zakończył się w roku akademickim 2013/2014, a w 2014 r. został zastąpiony programem Erasmus+, w którym mobilność edukacyjna studentów i pracowników akademickich może być kontynuowana (dla tej kategorii uczestników przeznaczony jest sektor programu nazwany „Szkolnictwo wyższe”) [3]. Obecnie Szwajcaria zawiesiła swoje uczestnictwo w programie Erasmus+ – jest to wielka strata, ponieważ możliwość odbycia tam szkolenia (np. w ETH) stanowiła ogromną szansę na zdobycie nowych umiejętności i skorzystania z doświadczenia oferowanego przez pracowników tamtejszych uczelni. Pracownicy polskich bibliotek uczelnianych wciąż mają jednak szansę na wyjazd do innych prestiżowych uczelni i bibliotek zagranicznych.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] *Erasmus. O programie* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.erasmus.org/pl/odnosniki-podstawowe/o-programie>.
- [2] *Erasmus. Statystyki* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.erasmus.org/pl/odnosniki-podstawowe/statystyki>.
- [3] *Erasmus+. Szkolnictwo wyższe* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://erasmusplus.org/pl/szkolnictwo-wyzsze/>.
- [4] *ETH Bibliothek* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.library.ethz.ch>.
- [5] *Krótką historia programu Erasmus* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.erasmus.org>.

- org.pl/sites/erasmus.org.pl/files/Krotka%20historia%20programu%20Erasmus.pdf.
- [6] Neubauer W., Piguët A.: *Das Wissensportal der Bibliothek der ETH Zürich*. W: *Handbuch Hochschulbibliothekssysteme. Leistungsfähige Informationsinfrastrukturen für Wissenschaft und Studium*. Hrsg. von K. Söllner, W. Sühl-Strohmenger. Berlin 2014, s. 439-454. ISBN 978-3-11-030991-1.
- [7] *Primo accelerates discovery and delivery at ETH Zurich. Case study* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: http://www.exlibrisgroup.com/de/files/Germany/CaseStudy/ETH_Zurich_Primo.pdf.
- [8] *Program Erasmus – przegląd statystyk* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: http://www.erasmus.org.pl/sites/erasmus.org.pl/files/Erasmus_statystyki_07-2014_1.pdf.
- [9] *Times Higher Education. The World University Rankings 2014-2015* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2014-15/world-ranking>.
- [10] *Times Higher Education. The World University Rankings. Top 50 engineering & technology universities* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.timeshighereducation.co.uk/world-university-rankings/2011-12/subject-ranking/subject/engineering-and-IT>.
- [11] *Universitätsbibliothek. Technische Universität Berlin* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ub.tu-berlin.de>.
- [12] *Webometrics. Ranking Web of Universities. Europe* [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.webometrics.info/en/Europe>.
- [13] *Wissen im Zentrum. Rechenschaftsbericht 2008-2012* [online]. Universitätsbibliothek, Technische Universität Berlin [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://opus4.kobv.de/opus4-tuberlin/frontdoor/index/index/docId/3828>.
- [14] *Wissensportal Primo* [online]. Technische Universität Berlin [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: http://portal.ub.tu-berlin.de/primo_library/libweb/action/search.do.
- [15] *Zarządzenie Nr 66/12/13 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 10 lipca 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad realizacji uczelnianej Umowy Finansowej Programu LLP/Erasmus w roku*

akademickim 2013/2014 Erasmus i uczelnianej Umowy Finansowej Funduszu Stypendialnego Szkoleniowego (FSS) w roku akademickim 2013/2014 [online]. [Data dostępu: 25.12.2014]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.polsl.pl/Jednostki/RW4/Documents/LLP-Erasmus/rozporzadzenia/Z66R1213.pdf>.

Martyna Darowska

Central Library

Silesian University of Technology

e-mail: Martyna.Darowska@polsl.pl

Arkadiusz Troszka

Central Library

Silesian University of Technology

e-mail: Arkadiusz.Troszka@polsl.pl

**TECHNICAL UNIVERSITY LIBRARIES ABROAD. A CASE STUDY
OF EIDGENÖSSISCHE TECHNISCHE HOCHSCHULE LIBRARY IN ZÜRICH
AND TECHNISCHE UNIVERSITÄT LIBRARY IN BERLIN****ABSTRACT:**

The article presents the activities of two foreign technical university libraries – the library of the Swiss Federal Institute of Technology (Eidgenössische Technische Hochschule) – ETH Zurich and the library of the Technical University of Berlin (Technische Universität Berlin). The libraries are described on the basis of the experience gained by the employees of the Central Library of the Silesian University of Technology under the Erasmus programme.

KEYWORDS:

German libraries. Swiss libraries. Technical university libraries. Foreign libraries. Swiss Federal Institute of Technology – ETH Zurich (Eidgenössische Technische Hochschule, ETH Zurich). Erasmus. Technical University of Berlin (Technische Universität, TU Berlin). International mobility. Primo discovery and delivery service.